

D · N

24/8 1956

Ryskt brobygge och spioneri

Som vi förut meddelat har gatunämnden i Stockholm föreslagit att byggandet av den nya Söderströmsbron skall överlämnas åt Östtyskland. Då Östtyskland är en rysk koloni, innebär det i realiteten att den kommunistiska regimen får i uppdrag att bygga en bro i Stockholm. Initiativtagaren till förslaget är borgarrådet Helge Berglund. Gatunämndens sammanträde i denna fråga räckte enligt uppgift en halv timme; hr Berglunds förslag diskuterades endast från ekonomisk synpunkt, och det antogs därför att de östtyska myndigheterna begärde ett något lägre pris än andra entreprenörer.

Vad säkerhetsfrågan beträffar anförde hr Berglund i en intervju för några dagar sedan att utlänningskommissionen i vanlig ordning skulle pröva de tyska tjänstemän och arbetare som hade att utföra brobygget. Detta påpekande är uteslutande en metod att slingra sig ifrån sakfrågan. Våra utlänningsmyndigheter har ingen rätt att avvisa till riket ankommande personer annat än på vissa formella skäl, i första rummet om vederbörande begått i utlänningslagen angivna brott. Det finns naturligtvis ingen anledning att anta att Östtyskland skulle skicka ett antal i hemlandet dömda brottslingar till Sverige, och utlänningsmyndigheternas prövning har därför ej alls med säkerhetsproblemet att göra. Enligt uppgift skall man från Stockholms stad också ha rådfört sig med säkerhetspolisen eller åtminstone ha för avsikt att så göra. En sådan hänvändelse är i detta fall av knappast större betydelse än utlänningsmyndigheternas granskning. Säkerhetspolisen har till uppgift att hindra och uppdaga bland annat förräderi- och spioneribrott, men den har ingen som helst befogenhet att påverka de beslutande organen i fråga om utlänningsrätt att inkomma till Sverige. För övrigt är det självfallet att säkerhetspolisen inte har några speciella möjligheter att undersöka och bedöma huruvida de personer om vilka det här är fråga

kan antas komma att begå brottsliga handlingar i Sverige. Säkerhetspolisen har inga informationer på denna punkt som inte står varje medborgare till buds.

Utlänningar får utom i särskilt angivna fall resa till Sverige, och i regel erhåller de också arbetstillstånd hos oss. Det har därför sagts att importen av östtyska ingenjörer och arbetare för arbete åt Stockholms stad inte innebär några särskilda risker; dessa ingenjörer och arbetare kunde i alla fall resa hit. Detta resonemang är ohållbart. Varför?

1) Vi har färskt exempel på att ryssarna — och därmed också deras satelliter — bedriver spionage i Sverige. Därav följer en uppenbar risk för att de tiotals tekniska specialister som under en tid av ett eller två år skulle arbeta på Söderströmsbron finge order att i möjligaste mån spionera på svenska inrättningar och förhållanden. Man kan utgå ifrån att diktaturregimen inte till arbete i ett annat lands tjänst utser andra personer än sådana som från kommunistisk synpunkt betraktas som användbara och pålitliga. För övrigt har denna regim, som vi alla vet, möjlighet att genom hot och tryck på de i hemlandet kvarstannande familjerna pressa ovilliga eller tredska till lydnad.

2) Genom sin långa vistelse i Sverige, genom sin sakkunskap och genom den ställning de förvärvat som indirekt an-

ställda i stadens tjänst får dessa tekniker exceptionella möjligheter att med framgång bedriva spioneri i Sverige. Att övervaka dem på det sätt som är normalt i diktaturstaterna är helt främmande för svensk lag och för svenska rättsbegrepp. De kommer att äga praktiskt taget samma obeskurna rörelsefrihet som svenska medborgare samtidigt som deras förmåga att utnyttja denna frihet på ett för Sverige farligt sätt är utomordentligt stor.

3) Det är sant att risk ständigt finnes för spioneri både från förrådiska eller fala svenskers sida och från de många utlänningarna i Sverige. Men denna risk, som är ofrånkomlig, om vi inte vill övergå till diktaturens avskärmning och polisvälde, motiverar tydligen inte att svenska myndigheter beslutar åtgärder som ökar risken och skärper farorna.

Till dessa säkerhetsskäl kommer det utomordentligt olustiga i att den svenska huvudstaden skall köpa arbetskraft från ett land där arbetarna i själva verket är redskap i tyranniets hand, där de är berövade alla de rättigheter som tillkommer medborgare i det fria Sverige; de har inte rätt att strejka, inte att organisera sig politiskt, inte ens att fritt välja verksamhet. Man tänke sig reaktionen inom svensk socialdemokrati om låt oss säga svenska företag för femtio år sedan skulle ha importerat tjänstemän i det ryska tsardömet för arbete i Sverige. Det är att hoppas att stadskollegiet, som har rätt att avgöra i denna sak utan stadsfullmäktiges hörande, har sinne både för säkerhetsfrågan och för ansändighetens krav. Det vore ändå väl starkt om svenska myndigheter, samtidigt som de berömmar sig av att ännu en spioneriaffär avslöjats, skulle besluta införsel i huvudstadens regi av mänskliga redskap för den ryska diktaturen.